Ochrona bobu przed szkodnikami

W uprawie bobu ogrodnicy mogą mieć problem z licznymi szkodnikami, uszkadzającymi rośliny. Mówimy o tym, jakie najczęściej są zagrożeniem i jak monitorować plantacje pod tym kątem.

Strąkowiec bobowy – chrząszcze tego szkodnika pojawiają się w maju, ale największe szkody wyrządza w okresie kwitnienia bobiku i bobu. Samice składają jaja na zawiązujących się strąkach. Wylęgłe larwy wgryzają się do nasion, w których żerują. Po wyjściu chrząszczy z nasion widoczne są niewielkie, okrągłe otworki.

Przed siewem nasion należy je przejrzeć, a wykrycie w lutym jednego chrząszcza w 3 próbkach o masie 100 g pobranych losowo dyskwalifikuje nasiona do siewu.

Zabiegi chemiczne wykonuje się tylko przeciw chrząszczom, składającym jaja na młodych strąkach insektycydami nalistnymi. Zgodnie z zaleceniami zwalczanie strąkowca należy wykonywać przed kwitnieniem i powtórzyć w okresie przekwitania pierwszego piętra kwiatostanów, a w razie potrzeby po upływie 7 – 10 dni. Próg szkodliwości ekonomicznej wynosi 2 chrząszcze na 1 m^2 w okresie formowania się strąków (BBCH 69-71) lub 1-2 chrząszcze na 50 roślinach. Podczas wykonywania zabiegów ochrony należy bezwzględnie przestrzegać okresów karencji i prewencji.

Oprzędzik pręgowany i oprzędzik wielożerny – chrząszcze tych szkodników żerują na częściach wegetatywnych bobu. Uszkadzają lub niszczą kiełki wschodzących roślin, a brzegi blaszki liściowej wygryzają w postaci charakterystycznego ząbkowania. Wielkość szkód zależny jest od liczby chrząszczy i fazy rozwojowej bobu. Próg zagrożenia to 20 chrząszczy

na 1m^2 w czasie wschodów roślin. Niektóre zabiegi agrotechniczne ograniczają szkody powodowane przez oprzędziki. Należy do nich bardzo wczesny wysiew bobiku i grochu, a także zachowanie izolacji przestrzennej od wieloletnich roślin bobowatych.

Zabiegi chemicznego zwalczania należy wykonywać na wschodzące rośliny po pojawieniu się chrząszczy i po zaobserwowaniu pierwszych uszkodzeń. Z uwagi na brak środków chemicznych do zwalczania oprzędzików należy przede wszystkim wykonywać częste lustracje.

Mszyce – burakowa, grochowa, brzoskwiniowa, wykowo – bobikowa. Mszyce żyją i żerują w dużych koloniach na młodych pędach roślin, kwiatach, liściach i strąkach. Pierwsze larwy pojawiają się na początku maja, a w sprzyjających warunkach tj. ciepła i sucha pogoda może pojawić się już w końcu kwietnia. Żerowanie mszyc na roślinach jest groźne nie tylko z uwagi na osłabianie siły wzrostu i rozwoju rośliny ale także ze względu na przenoszenie przez nie chorób wirusowych.

Do zwalczania mszyc przystępujemy z chwilą przekroczenia progu szkodliwości tj. jedna kolonia mszyc na powierzchni 10 m^2 pola. W aktualnym programie ochrony bobu na 2018 rok zarejestrowano pyretroidy zaliczane do trzeciej generacji insektycydów, które działają wybiórczo – są trujące dla owadów i mało szkodliwe dla ludzi i innych organizmów wyższych. Ponadto do zwalczania mszyc zarejestrowany jest olej roślinny oraz polimer silikonowy.

Pachówka strąkóweczka – Wylot motyli pachówki strąkóweczki następuje w maju i początkiem czerwca, a kończy się nawet w końcu lipca. Motyle składają jaja na różnych częściach bobu, a wylęgłe, ruchliwe larwy szybko wgryzają się do strąków, gdzie żerują, uszkadzając nasiona. Wgryzy

są nieregularne, głębsze lub płytsze. Wysokie temperatury i brak opadów sprzyja większemu występowaniu szkodnika.

Duże znaczenie w ograniczaniu populacji pachówki mają zabiegi agrotechniczne – głęboka orka. Wczesny siew nasion na wiosnę powoduje, że roślina osiąga stadium rozwoju mało atrakcyjne dla szkodnika.

Do zwalczania pachówki przystępujemy po przekroczeniu progu szkodliwości tj. 1 jajo na 3 roślinach z 25 losowo wybranych roślin. W ustaleniu terminu wylotu szkodnika pomocne są pułapki feromonowe. Wykonując opryskiwania należy mieć na uwadze optymalna temperaturę powietrza, w której działanie środka owadobójczego będzie najskuteczniejsze.

Szkodniki glebowe - rolnice, pędraki i drutowce, które powodują uszkodzenia podziemnych części roślin. Gąsienice kryją się w glebie i tam uszkadzają korzenie, a nocą wychodzą na powierzchnię, gdzie podgryzają rośliny u nasady.

Zwalczanie szkodników glebowych opiera się głównie na stosowaniu zabiegów agrotechnicznych, niszczeniu chwastów i głębokiej orce jesiennej. Podorywki powinny być wykonywane podczas suchej i ciepłej pogody, co zwiększa śmiertelność larw.

Małgorzata Miłek

Pułapka trójkątna do odłowu pachóweczki strąkóweczki, fot. M. Miłek